

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник ректора

проф. _____ І.П. Гладкий

« _____ » _____ 2011 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни «Стратегічне управління»
(за вимогами кредитно-модульної системи навчання)

Робоча навчальна програма складена к.в.н., доцентом кафедри Міжнародної економіки Бабичем А. П. на основі освітньо-професійної програми для галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» та навчального плану спеціальності 8.03050301 «Міжнародна економіка». Освітньо-кваліфікаційний рівень – «магістр».

Рецензент

Професор кафедри Стратегічного менеджменту
Харківського регіонального інституту державного
Управління НАДУ при Президенті України
кандидат економічних наук, професор

К.І. Мельникова

Робоча навчальна програма розглянута та ухвалена кафедрою міжнародної економіки

(протокол № _____ від « ____ » _____ 2011 р.)

Завідуючий кафедрою

доктор економічних наук, професор

Д.В.Бабич

Схвалено Радою (методичною комісією) факультету Управління та бізнесу
(протокол № _____ від « ____ » _____ 2011 р.)

Голова Ради (методичної комісії)

факультету Управління та бізнесу

доктор економічних наук, професор

І.А.Дмитрієв

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни « Стратегічне управління» (системний змістовий модуль)

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 3 кредити Усього годин – 108 год. Усього змістових модулів – 15. Усього блоків змістових модулів – 3. Усього залікових модулів – 3. Один змістовий модуль – 8-12 год. Один заліковий модуль – 36 год. Усього аудиторних годин на тиждень – 3 год. (лекцій – 2 год., практик. заняття – 1 год).	Галузь знань 0305 Економіка і підприємництво. Спеціальність 8.03050301, «Міжнародна економіка» Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр. Кількість навчальних груп у потоці – 1. Лектор, відповідальний за курс – проф.. Бабич Дмитро Володимирович.	Навчальна дисципліна – обов’язкова Рік підготовки – 5. Семестр навчання – 9. Кількість годин: лекцій – 48; практичних занять - 24 самостійних робіт студентів (СРС) – 36, Модульний контроль (види контролю: усне опитування в ході лекцій, рішення розрахункових та ситуаційних завдань, модульні тестові завдання, захист рефератів). Підсумковий контроль: інтегрований іспит.

Предметом навчальної дисципліни закономірності, концептуальні основи і принципи побудови систем стратегічного управління організаціями.

2. Мета та завдання

Мета викладання дисципліни – засвоєння знань з теоретико-методологічних аспектів розроблення стратегій, стратегічних планів, проектів і програм; створення системи стратегічного управління та забезпечення її функціонування в динамічному ринковому середовищі.

Завдання викладання дисципліни: вивчення сучасних вітчизняних і зарубіжних концепцій підприємства, стратегічного управління ним, методів аналізу та прогнозування розвитку зовнішнього і внутрішнього середовища, принципів формування цілей організації, моделей і методів розроблення системи стратегій з урахуванням обраної політики ведення бізнесу; набуття навичок стратегічного мислення, аналізу систем стратегічного управління організаціями.

Після оволодіння курсу «Стратегічне управління» магістри повинні:

знати: місце та роль стратегічного управління підприємством в системі управління; причини виникнення та переваги стратегічного управління

підприємством; сфери використання та організаційні аспекти стратегічного управління підприємством; особливості концепцій стратегічного управління підприємством; основні методологічні підходи до стратегічного управління підприємством; відмінності використання стратегічного управління підприємством на підприємствах різних форм власності;

вміти: аналізувати і оцінювати методи побудови технологічного процесу стратегічного управління підприємством; розробляти стратегію підприємства; проводити аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства при розробці стратегії; формувати місію і цілі управління; застосовувати методи вибору і оцінки стратегії; організовувати реалізацію і контроль за виконанням стратегій.

3. Зміст навчальної дисципліни

Вступ

Місце дисципліни в системі економічних наук. Вступ до дисципліни стратегічне управління. Структура курсу. Теоретико - методичні особливості навчального процесу з дисципліни «Стратегічне управління». Організаційно-методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів. Контроль знань і умінь за дисципліну. Література.

Блок змістових модулів (розділ) 1 ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Змістовий модуль (тема) 1 Сутність стратегічного управління

Сутність та зміст понять «стратегія» та «стратегія управління». Необхідність формування стратегічного мислення менеджерів. Фактори, що генерують виникнення стратегічних задач на підприємствах. Етапи розвитку стратегічного підходу до управління підприємством (історичний огляд).

Змістовий модуль (тема) 2 Конкурентні переваги.

Сутність категорій «конкурентні переваги» та „конкурентоспроможність”. Конкурентоспроможність продукту. Конкурентоспроможність підприємства. Стратегічні групи конкурентів.

Змістовий модуль (тема) 3 Умови застосування стратегічного управління

Характеристика передумов застосування стратегічного управління на підприємствах. Трансформаційні процеси в економіці України. Зміна завдань

управління підприємством. Необхідність формування стратегічного мислення менеджерів.

Змістовий модуль (тема) 4

Зміст і структура процесу стратегічного управління

Стратегічне планування. Стратегічне управління. Зміна завдань управління підприємством. Різноманітність підприємств. Необхідність формування стратегічного мислення менеджерів. Концептуальна схема стратегічного управління підприємством.

Змістовий модуль (тема) 5

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1,2,3,4

Модульний контроль знань за змістовими модулями 1,2,3,4 (заліковий модуль №1) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістових модулів (розділ) 2

СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА, МІСІЯ І ЦІЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Змістовий модуль (тема) 6

Аналіз макро - і мікросередовища

Модель середовища організації. Аналіз зовнішнього середовища організації. Матриця PEST-аналізу. Аналіз проміжного середовища організації. Аналіз галузі споживачів, постачальників, конкуренції та конкурентів.

Змістовий модуль (тема) 7

Аналіз внутрішнього середовища

Аналіз внутрішнього середовища організації. SWOT - аналіз, як етап стратегічного планування. Сутність SWOT – аналізу. Аналіз сильних та слабких сторін організації, зовнішніх можливостей та загроз, що використовуються в SWOT – аналізі. Складання матриці SWOT – аналізу.

Змістовий модуль (тема) 8

Місія організації

Сутність місії організації. Складові місії організації. Формулювання місії організації

Змістовий модуль (тема) 9

Цілі організації. «Дерево цілей»

Роль, значення, сутність і місце цілі у стратегічному управлінні. Вимоги до формування цілі організації. Класифікація цілей. „дерево цілей підприємства”.

Змістовий модуль (тема) 10

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 6,7,8,9

Модульний контроль знань за змістовими модулями 6,7,8,9 (заліковий модуль №2) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістових модулів (розділ) 3

ФІНАНСОВІ РИЗИКИ ТА АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ

Змістовий модуль (тема) 11

Сутність і типи стратегій фірми

Стратегії за формою і змістом. Ознаки, класифікації стратегій. Види стратегій за різними класифікаційними ознаками. Поняття стратегічної одиниці бізнесу і портфеля підприємства. Організаційні рівні розробки стратегій. Спеціальні стратегії залежно від «життєвого циклу» підприємства та їх характер. Життєвий цикл підприємства та характеристика кожного з його етапів. Стратегії, що використовуються на етапі становлення і зростання. Стратегії, що використовуються на етапі стабілізації (зрілості). Стратегії на етапі скорочення (застарілості) і припинення діяльності

Змістовий модуль (тема) 12

Вибір стратегії фірми

Критерії вибору стратегій. Планування виконання стратегій. Зміст і структура стратегічного плану. Стратегічні плани, проекти та програми. Система стратегічних, поточних та оперативних планів організації. Забезпечення виконання стратегічних планів, проектів та програм.

Змістовий модуль (тема) 13

Виконання стратегій організації

Основні характеристики організаційного забезпечення стратегічного управління (ОЗ СУ). Роль фінансово-економічного забезпечення (ФЕЗ) у стратегічному управлінні. Варіанти побудови фінансово-економічного забезпечення стратегічного управління ФЕЗ. Поточне та стратегічне бюджетування. Економічні відносини між окремими підрозділами організації. Характеристика системи соціально-психологічного упровадження стратегічних змін. Аналіз „поля сил” як основа для забезпечення стратегічного організаційного розвитку. Управління стратегічними змінами в організації.

Змістовий модуль (тема) 14

Стратегічний контроль

Облік і контроль у системі стратегічного управління. Аналіз у системі стратегічного управління. Види стратегічного контролю. Порядок проведення стратегічного контролю

Змістовий модуль (тема) 15

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 11,12,13,14

Модульний контроль знань за змістовими модулями 11,12,13,14 (заліковий модуль №3) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Заключення

Інтегрований висновок за дисципліною. Знання й уміння, які будуть використовуватись при вивченні інших дисциплін. Значення економічних знань для формування світогляду майбутнього фахівця.

4. Розподіл змістових модулів за видами занять за годинами та кредитами

Таблиця 4.1

Назва змістовного модуля	Усього на змістовний модуль (год./кред.)	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	СРС (год.)
Блок змістових модулів (розділ) 1 ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ				
Змістовий модуль (тема) 1. Сутність стратегічного управління	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 2. Конкурентні переваги	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 3. Умови застосування стратегічного управління	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 4. Зміст і структура процесу стратегічного управління	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 5. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1,2,3,4	4/0,11	-	-	4
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 1	36/1,0	16	8	12
Блок змістових модулів (розділ) 2 СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА, МІСІЯ І ЦІЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ				
Змістовий модуль (тема) 6. Аналіз макро - і мікросередовища	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 7. Аналіз внутрішнього середовища	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 8. Місія організація	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 9. Цілі організації, «дерево цілей».	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 10. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 6,7,8,9.	4/0,11	-	-	4
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 2	36/1,0	16	8	12
Блок змістових модулів (розділ) 3 СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ				
Змістовий модуль (тема) 11. Сутність і типи стратегій фірми.	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 12. Вибір стратегії фірми	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 13. Виконання стратегії організації	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 14. Стратегічний контроль	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 15. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 11,12,13,14	4/0,11	-	-	4
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 3	36/1,0	16	8	12
Усього	108/3,0	48	24	36

Перелік тем практичних занять

№ практичного заняття	Змістовий модуль №	Назва практичних занять	Кількість годин	Обсяг навчального матеріалу (кредити)
1	1	Аналіз особливостей стратегічного управління	2	0,056
2	2	Аналіз особливостей стратегічного управління	2	0,056
3	3	Аналіз процесу стратегічного управління	2	0,056
4	4	Аналіз процесу стратегічного управління	2	0,056
5	6	Виконання SWOT - аналізу	2	0,056
6	7	Виконання SWOT - аналізу	2	0,056
7	8	Формування місії і цілі організації	2	0,056
8	9	Формування місії і цілі організації	2	0,056
9	11	Види стратегій, порядок їх оцінки і вибору	2	0,056
10	12	Види стратегій, порядок їх оцінки і вибору	2	0,056
11	13	Аналіз процесу виконання стратегій	2	0,056
12	14	Аналіз процесу виконання стратегій	2	0,056
ЗАГАЛОМ			24	0,66

5. Система оцінювання навчання

5.1. Система оцінювання трудовитрат навчання студента (залікові модулі)

№	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг трудовитрат студента (кредитів)	Форма контролю знань	Шкала оцінювання знань студента
1	2	3	4	5	6
1	Перший заліковий модуль за змістовими модулями	36	1,0	Модульний контроль: тестування	(1...100)
2	Другий заліковий модуль за змістовими модулями	36	1,0	Модульний контроль: тестування	(1...100)
3	Третій заліковий модуль за змістовими модулями	36	1,0	Модульний контроль: тестування	(1...100)
Усього		108	3,0		(1...100)

Примітка: підсумкова оцінка трудовитрат студента на засвоєння дисципліни у цілому підраховується як арифметична сума кредитів за опрацьованими заліковими модулями.

5.2. Система оцінювання знань студентів і шкала оцінки (за кожний заліковий модуль)

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90 – 100
BC	Добре	75 – 89
DE	Задовільно	60 – 74
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1 – 34

Примітка: згідно з наказом МОН України від 30.12.05 р. № 774, підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів в інтервалі (1...100) балів.

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Навчальним планом підготовки фахівців за напрямом 8.050103 не передбачено виконання індивідуального завдання.

7. Види, форми та методи навчання

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів згідно таблиці розподілу змістових модулів за видами занять (за годинами та кредитами).

8. Методичне забезпечення

Навчально-методичні матеріали кафедри з дисципліни, які знаходяться на освітньому порталі ХНАДУ.

Навчально-методичні матеріали (навчальні посібники, навчальні програми, плани семінарських занять, тематика рефератів, матеріали для самостійної роботи студентів, списки рекомендованої літератури), що представлені на кафедрі.

9. Література, що рекомендована для самостійної роботи студентів

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Основна література

1. Господарський кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003// Все про бухгалтерський облік.-2003.-№85.

2. Ансофф И. Стратегическое управление. – М.: Экономика, 1994.

3. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2003 – 396 с.
4. Міщенко А.П. Стратегічне управління: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2004 – 336 с.
5. Немцов В.Д., Довгань Л.Є. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2001. – 560 с.
6. Соболев Ю.В., Дикань В.Л., Дейнека А.Г., Позднякова Л.А. Стратегия предприятия и стратегический менеджмент: Учебн. пособие. – Х.: ООО «Отлант», 2002. – 416 с.
7. Томпсон А.А., Стрикленд А.ДЖ. Стратегический менеджмент: Ученик. – М.: Банки и биржи ЮНИТИ, 1998. – 576 с.

2. Додаткова література

8. Володькина М.В. Стратегический менеджмент: Учебн. пособие. – К.: Знання-Прес, 2002. – 149 с.
9. Забродська Л.Д. Стратегічне управління: реалізація стратегій: Навч. посібник. – Х.: Консум, 2004. – 208 с.
10. Зуб А.Т. Стратегический менеджмент: теорія и практика: Учебн. пособие. – К., 2002, - 414 с.
11. Шершньова З.Є., Об орська С.В., Ратушний Ю.М. Стратегічне управління: Навч.-матод. посібник. Для самост. вивч. диск. – К.: КНЕУ, 2001. – 232 с.

Узгодження з іншими дисциплінами навчального плану

Дисципліна	Викладач	Підпис

Укладач:
доцент кафедри
міжнародної економіки

Анатолій Петрович Бабич